

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Ticaret Bakanı Ömer Bolat tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 06.10.2026

Av. Mahmut FANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

Şanlıurfa, Türkiye'nin başlıca Antep fıstığı üretim merkezlerinden biridir. Ancak yüksek üretim miktarının ilin ihracat gelirine, ihracatçı firma sayısına ve katma değerli ürün ihracatına ne ölçüde yansıdığı açıklığa kavuşturulmalıdır.

Antep fıstığının Şanlıurfa'da üretildikten sonra başka illerde işlenmesi, paketlenmesi veya bu illerde yerleşik firmalar üzerinden ihraç edilmesi hâlinde, üretimin oluşturduğu ticari katma değer önemli bir bölümü Şanlıurfa dışında kalabilmektedir. Anayasa'nın 166'ncı maddesi uyarınca üretim kaynaklarının verimli değerlendirilmesi ve ekonomik kalkınmanın dengeli biçimde gerçekleştirilmesi bakımından, Şanlıurfa'nın üretim gücünün ihracat kapasitesine dönüştürülmesine yönelik politikaların ortaya konulması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınızın il bazlı dış ticaret kayıtlarına göre 2022-2026 yıllarında Şanlıurfa'ya kaydedilen Antep fıstığı ve Antep fıstığından mamul ürün ihracatının miktarı ve değeri yıllar itibarıyla nedir? Bu ihracatı gerçekleştiren Şanlıurfa merkezli firma sayısı kaçtır?
2. İl bazlı ihracat verileri ihracatçı firmanın merkez adresine, gümrük beyannamesinin tescil edildiği yere veya başka bir ölçüte göre mi oluşturulmaktadır? Şanlıurfa'da üretildiği hâlde başka illerde işlenerek, paketlenerek veya başka illerde yerleşik firmalar üzerinden ihraç edilen Antep fıstığı miktarının tespit edilmesine imkân veren bir kayıt veya izleme sistemi bulunmakta mıdır?
3. Şanlıurfa'dan yapılan Antep fıstığı ihracatında kabuklu veya ham ürünler ile iç fıstık, fıstık ezmesi, fıstık kreması ve diğer işlenmiş ürünlerin miktar ve ihracat değeri ayrı ayrı ne kadardır? İşlenmiş ve yüksek katma değerli ürünlerin toplam ihracattaki payının artırılmasına yönelik özel bir çalışma yürütülmekte midir?
4. Son beş yılda Şanlıurfa'daki Antep fıstığı işletmelerinden kaç firma ilk kez ihracatçı hâline gelmiştir? Bu firmalara yurt dışı fuar, pazar araştırması, e-ihracat, marka, tanıtım ve pazara giriş destekleri kapsamında toplam ne kadar destek sağlanmıştır?
5. Şanlıurfa Antep fıstığı ihracatının artırılmasının önündeki işleme kapasitesi, standardizasyon, sertifikasyon, ambalajlama, lojistik ve dış pazara erişim sorunlarına ilişkin Bakanlığınızca bir ihtiyaç veya değer zinciri analizi yapılmış mıdır? Yapılmışsa tespit edilen başlıca sorunlar ve alınan tedbirler nelerdir?
6. Şanlıurfa'da üretilen Antep fıstığının ilde işlenerek, paketlenerek ve doğrudan dış pazarlara ulaştırılmasını artırmak amacıyla ihracatçı kümelenmesi, UR-GE, e-ihracat, ortak pazarlama veya tarım-gıda ihracat kapasitesini geliştirecek özel bir program planlanmakta mıdır?